

9. JUNI 2015.

BR. 396

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

RASKORAK

LEGALITET I CILJEVI EVROPSKE ENERGETSKE POLITIKE

G7 POSTIGAO KLIMATSKI DOGOVOR

G7 za ograničenje globalnog zagrevanja na ispod 2 stepena

FRANKFURT, HAJDELBERG - Lideri G-7 saglasili su se u ponedjeljak da će se posvetiti ograničenju rasta prosečne svetske temperature na maksimalno dva stepena Celzijusa u odnosu da predindustrijske nivoe. Prema rečima domaćina samita, nemačke kancelarke Angele Merkel, vodeće industrijske zemlje su obećale da će iz javnih i privatnih fondova prikupiti dodatnih 100 milijardi dolara godišnje za finansiranje programa za sprečavanje klimatskih promena do 2020. Usvojeni plan poziva na ispunjenje preporuke UN za smanjenje emisija u 2050. za 40 do 70 odsto ispod nivoa iz 2010. Potpuno eliminisanje emisija CO2 zacrtano je u završnom dokumentu samita za do kraja ovog veka, odnosno do 2100. godine. Ovo se smatra velikim uspehom Merkelove, koja se pridružila pozivima francuskog predsednika Fransoa Olanda da G-7 podrži napore da se svet uhvati u koštac sa globalnim zagrevanjem uoči konferencije o klimatskim promenama koja se ove godine održava u Parizu. Merkelova i Oland žele da izbegnu situaciju iz 2009. kada su na konferenciji u Kopenhagenu postojala velika očekivanja da će biti određene mere za

smanjenje emisije štetnih gasova, koji izazivaju efekat staklene bašte, a na kraju ništa nije učinjeno. Zbog svega toga je Merkelova, nekad nazivana „klimatska kancelarka“, nastojala da ovim samitom doprinese pripremi pisanje novog sporazuma koji bi zamenio istekli Protokol iz Kjota potpisan 1997. godine. Reuters

Međutim ...

... Najnovije istraživanje međunarodne organizacije Oxfam je pokazalo da su pet članica G7 (Nemačka, Italija, Britanija, Japan i Francuska) u periodu od 2009. do 2013. povećale korišćenje uglja iako istovremeno zahtevaju od siromašnijih zemalja da smanje emisiju ugljen-dioksida. Oxfam tvrdi da je pet članica G7 2013. godine trošilo 16 odsto više uglja nego 2009. kada je održana Kopenhaška konferencija o klimatskim promenama i kada su evropske zemlje gurale velike ekološke ciljeve.

Nemačka priprema „mini elektroenergetsku uniju“ sa susedima

BERLIN - Nemačka je pokrenula proces sklapanja posebnog sporazuma sa svojim neposrednim susedima sa kojima ima razvijenu mrežu elektroenergetskih interkonekcija. Najava formiranja „mini energetske unije“, kako to tumači portal **EurActiv**, došla je sa strane državnog sekretara za energiju u ministarstvu privrede Nemačke Rajnera Bakea i podudarila se sa datumom kada je vicekancelar i ministar energije Sigmar Gabriel predložio diferencijaciju unutar EU kada se radi o odgovornostima u vođenju energetske politike. Nova ideja unutar strategije izdvajanja pojedinih zemalja EU od opšte energetske politike, koju je početkom prošle nedelje izložio Bake, ima za cilj da omogući fluktuiranje cena električne energije na veleprodajnom tržištu, prenosi **EurActiv**.

Na taj način bi Nemačka i njeni susedi imali mogućnost da kupuju električnu energiju po cenama koje diktiraju tržišni parametri, umesto na osnovu tariifa sa dodatkom koji naplaćuju konvencionalne elektroenergetske korporacije i energetski lobi radi finansiranja održavanja svojih termoelektrana. Takvo tržište, sa garancijama za kapacitete, naime ima za cilj da nadoknadi kompanijama održavanje elektrana na stand-by režimu i njihovo aktiviranje u momentima poremećaja snabdevanja. Ideja vlade u Berlinu je da se ovaj oblik tržišta kapaciteta, sa „dodatkom na cenu“ za finansiranje „elektrana spavača“ zameni stvaranjem „unije“ elektroenergetski povezanih sistema.

Evropski sud pravde zabranio Britaniji smanjenje poreza na energetske štedljive opremu?!

LUKSEMBURG - Evropski sud pravde je u četvrtak doneo bizarnu odluku prema kojoj Britanska vlada ne može da smanji porez na dodatu vrednost (PDV) na energetske štedljive opremu i materijale, iako je ta mera u skladu sa jednim od ključnih ciljeva evropske politike u ovoj oblasti - smanjenja potrošnje energije. Logika presude glasi da se ova odluka koju je prošle godine usvojila koaliciona vlada u Londonu, ne može tumačiti kao deo socijalne politike, jer se smanjenjem ovog poreza koriste

svi potrošači, a ne samo socijalna kategorija i javne građevine. „Omogućavajući primenu smanjenog PDV-a na energetske štedljive materijale i ugradnju tih materijala, bez obzira o kojim se građevinama radi i bez diferenciranja socijalne kategorije stanovništva koje živi u tim zgradama, mera Velike Britanije se ne može pravdati razlozima isključivo socijalnog interesa, pa čak ni prvenstveno socijalnog interesa“, stoji u obrazloženju suda. Mera smanjenja PDV-a od 5% odnosi se na sisteme grejanja u zgradama, kućne vetrogeneratore i solarne sisteme, bojlere i sl. Prošlonedeljna odluka suda će samim tim povećati cene ovih proizvoda, pa je samim tim izazvala oštre reakcije iz političkih krugova, ali i javnosti Velike Britanije. Evropska unija nam sa jedne strane govori da smanjimo potrošnju energije i samim tim emisija štetnih gasova u atmosferu, dok nam njen sud kaže da to ne smemo da radimo, konstatuje u naslovu ove vesti britanski portal breitbart.com

Vrhovni evropski sud: Nemačko oporezivanje nuklearnog goriva je legalno

LUKSEMBURG - Evropski sud pravde je u četvrtak ocenio zakonitim nemački porez na nuklearna goriva, zadajući

time udarac energetske grupacijama te zemlje E.ON, RWE i EnBW, čija je vrednost akcija istoga dana na berzi zabeležila oštar pad. Sud je time odbacio žalbu tih kompanija na ovu meru vlade koja ih godišnje košta više od pet milijardi evra, odnosno njihov argument da je mera nezakonita i favorizuje druge kompanije u sektoru. Sud u odluci navodi da „odbacuje argument da nuklearno gorivo mora da bude izuzeto od oporezivanja u sklopu direktive o porezima na energetske proizvode i električnu energiju“. **BBC**

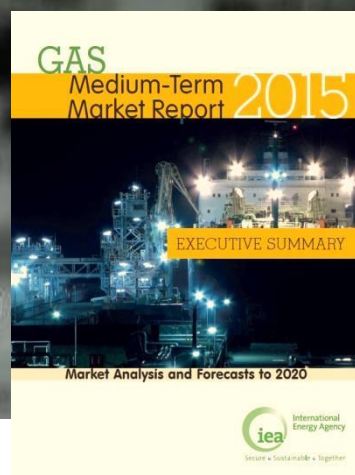
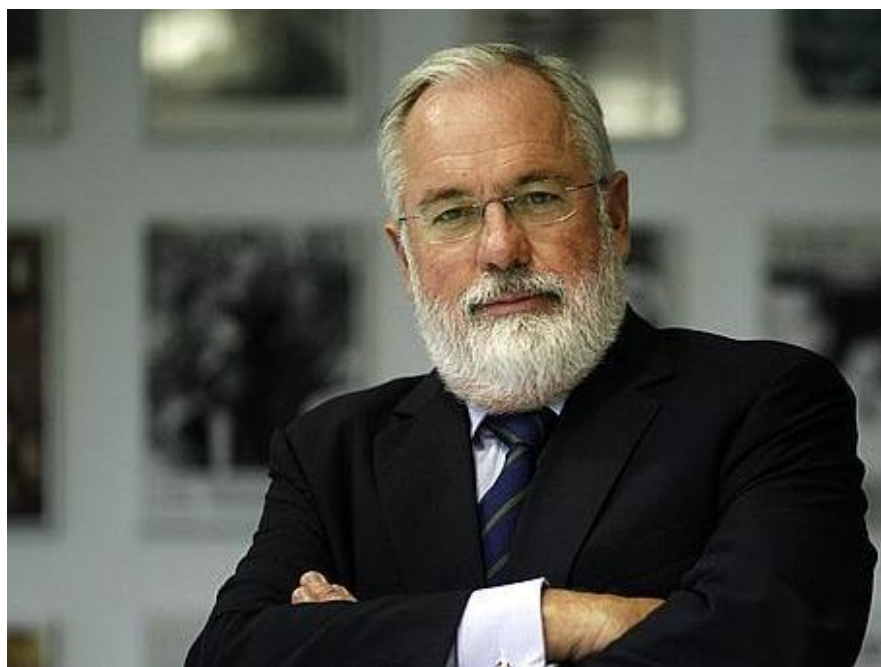
Evropski sud pravde presudio u korist MOL-a

LUKSEMBURG Evropski sud pravde poništio je odluku Evropske komisije koja je od mađarske vlade tražila da vrati oko 100 miliona evra državne pomoći odobrene svojevremeno mađarskoj naftnoj i gasnoj grupi MOL. Komisija je 2010. ocenila da je mađarska kompanija 2008. i 2009. primala državnu pomoć na osnovu sporazuma s vladom u Budimpešti koji joj je omogućio da plaća niže rudne rente za proizvodnju nafte i gasa nego konkurencija. MOL se žalio na tu odluku Opštem sudu Evropske unije, koji je 2013. poništio odluku Brisela, uz obrazloženje da nema dokaza o MOL-ovom povlaštenom tretmanu. Komisija se onda žalila na presudu Evropskom sudu pravde koji je presudio u korist MOL-a. **BBJ**

Arijas: EK priprema plan diverzifikacije snabdevanja EU gasom

BRISSEL - Evropska komisija priprema „plan energetske diplomatske akcije“ sa ciljem diverzifikacije izvora snabdevanja Evropske unije prirodnim gasom, kazao je evropski komesar za klimatska pitanja i energiju, Miguel Arias Kanjete. Zemlje preko kojih EU planira da smanji zavisnost od ruskog gasa su Alžir i Norveška kao proizvođači i Turska kao strateški pravac preko koga alternativni neruski gas može da stigne na evropsko tržište, dodao je Španac. Ogromne neiskorišćene mogućnosti snabdevanja alžirskim gasom i sveobuhvatna strategija omogućavanja većeg uvoza utečnjelog prirodnog gasa (LNG) biće ključni segmenti plana čija realizacija se očekuje da krene iduće godine, rekao je Arijas. On je pri tom ukazao da će veliki akcenat biti dat povezivanju nacionalnih gasnih mreža unutar EU, kako bi se omogućio transport uvezenog LNG-a.. **EurActiv**

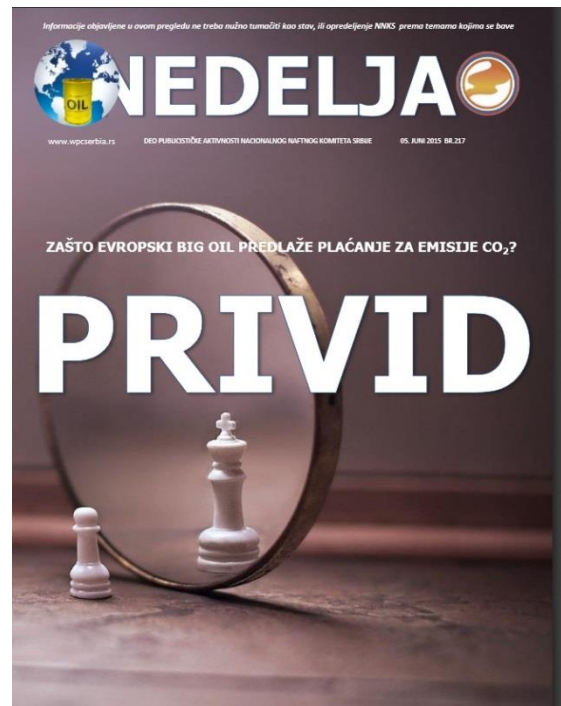

Evropski uvoz LNG-a će se udvostručiti do 2020, kaže IEA

PARIZ - Evropa će postati veliki uvoznik utečnjelog prirodnog gasa (LNG), sa završavanjem mega izvoznih projekata za ovo gorivo u Australiji i SAD, stoji u najnovijem srednjoročnom izveštaju o prirodnom gasu koji je prošle nedelje objavila Međunarodna agencija za energiju (IEA). U izveštaju se projektuje da će izvozni kapaciteti LNG-a u svetu porasti do 2020. za 40%, od čega čak 90% u Australiji i SAD. IEA ipak konstatuje da uprkos ovoga, ruski (cevovodni) izvoz gasa u Evropu „neće značajnije biti poremećen“, odnosno ostati na srednjem roku na nivou od 150 do 160 milijardi kubnih metara“.

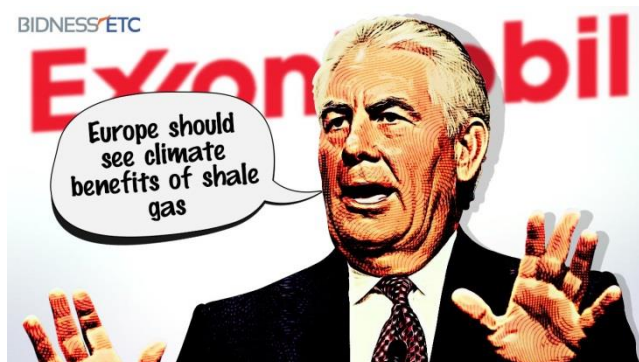
Zašto evropski Big Oil predlaže plaćanje emisija CO2 na globalnom nivou?

PARIZ *Preuzeto iz pregleda NEDELJA, wpc.serbia.rs* - Šest najvećih evropskih naftnih kompanija uputilo je prošle nedelje pismo resornom telu UN, predlažući uoči Svetskog samita o klimi u Parizu uvođenje poreza na emisije ugljendioksida - na globalnom nivou, odnosno važećeg za sve zemlje sveta. Informacija je izazvala veliku pažnju medija koji, kako ironično primećuju jedne kanadske novine, ne pamte kada su čelnici jedne grane industrije zajedno izašli sa saopštenjem u kome kažu: „Gospodo, molim vas oporezujte naš proizvod“. Pažljivije čitanje pisma koje su potpisali glavni izvršni direktori kompanija BP, BG Group, Eni, Royal Dutch Shell, Statoil i Total, pokazuje da je poenta na favorizovanju prirodnog gasa, a eliminisanju uglja kao za sada osnovne sirovine za proizvodnju električne energije u svetu. Upadljivo je i to da pismo dolazi u trenutku kada sve pomenute kompanije jačaju investicije u sektor prirodnog gasa i posle - za mnoge neobjašnjive - odluke Shella da plati za kupovinu BG Grupe 70 milijardi dolara, dvostruko više od u tom trenutku tržišne kotizacije ovog britanskog proizvođača prirodnog i posebno utečenog prirodnog gasa. *Financial Times* navodi da "očigledniji razlog klimatskog entuzijazma kompanija leži u činjenici da je polovina njihovih proverenih rezervi ugljovodonika sadržana u gasu". U pismu distribuiranom medijima se obrazlaže da bi uvođenje plaćanja za emisije CO2 u svim zemljama obeshrabilo ulaganja u prljave energetske kapacitete, odnosno smanjenje potrošnje fosilnih goriva sa najvećim emisijama CO2, a podstaklo korišćenje prirodnog gasa umesto uglja ... Čelnici evropskih kompanija nude (pojedini posmatrači to vide kao uslov) otvaranje direktnog dijaloga sa UN i vladama voljnim da prihvate ovaj predlog. *Financial Post* u svom komentaru ovog predloga navodi da su potpisnici pisma propustili da kažu koliki bi bio iznos pomenute takse, „možda zato što bi se cifra približila broju od 200 dolara po toni CO₂, dodajući pola dolara ceni litre benzina - s tim što ni to ne bi bilo dovoljno da oslobodi svet emisija ugljendioksida“. „Kada se Big Oil pridružio kampanji oporezivanja emisija ugljendioksida, to je siguran znak da ćemo svi ostali morati da plaćamo“, konstatuje list.

Čelnik Exxon: Gas iz škriljaca doprinos evropskoj klimatskoj politici

PARIZ - Čelnik Exxon Mobil-a Rex Tillerson pozvao je u prošli utorak evropske vlade da dozvole kompanijama

primenu tehnologije hidrauličnog drobljenja škriljaca, „jer je to najbolji doprinos smanjenju emisija štetnih gasova, kao i zato što će potrošnja prirodnog gasa dramatično da poraste u narednim dekadama“. U obraćanju Svetskoj konferenciji o energiji u Parizu, Tillerson je rekao da je posebnost uloge vlada u tome što „jedino one imaju mandat da odobre“ korišćenje ove kontroverzne tehnologije. Ilustrujući prednost gasa, kao čistog fosilnog goriva, Tillerson je rekao da je proizvodnja gasa u SAD porasla za 60 milijardi

kubnih stopa na dan, na 75 milijardi kubnih stopa na dan od 1990. dok su istovremeno smanjene emisije ugljendioksida i metana. „Isto se može ponoviti u Evropi“, konstatovao je on. *AFP*

Simens isporučuje Egiptu elektrane u vrednosti osam milijardi evra

BERLIN - Nemački industrijski gigant Simens potpisao je 3. juna ugovor vredan osam milijardi evra sa Egiptom za isporuku opreme za vetro i elektrane na prirodni gas kojima ta zemlja treba da podigne proizvodnju električne energije za 50 odsto. Siemens navodi da se radi o njegovom do sada najvećem pojedinačnom ugovoru. Nemačka kompanija će isporučiti tri gotove elektrane na prirodni gas, pojedinačnog kapaciteta 4,8 GW, kao i do 12 vetroparkova sa oko 600 vetrenjača ukupnog kapaciteta od 2 GW. Elektrane će biti instarane na području Sueckog kanala na zapadnom toku Nila. siemes.com

NAŠ REGION

Hrvatska berza električne energije potpisala sporazum o saradnji sa evropskim Nord Pool-om

ZAGREB - Hrvatska berza električne energije (CROPEX) i Nord Pool Spot, vodeće evropsko tržište električne energije, objavili su 2. juna da su potpisali Sporazum o saradnji za pokretanje hrvatskog tržišta električne energije za dan unapred, uz mogućnost proširenja saradnje na pokretanje unutardnevnog

tržišta električne energije u kasnijoj fazi. U planu je da hrvatsko tržište električne energije za dan unapred počne s radom do kraja četvrtog kvartala ove godine. Hrvatska trenutno uvozi 30 do 50 odsto električne energije koju godišnje potroši. cropex.hr

Moguće poskupljenje struje u Federaciji

SARAJEVO - Poskupljenje električne energije u Federaciji Bosne i Hercegovine je najverovatniji način na koji će

vlada tog entiteta rešiti spor oko pokrivanja gubitaka u tamošnjim rudnicima uglja, koji ima sa sindikatima rudara iz konzorcijuma Elektroprivreda BiH. Predstavnici sindikata su prošle nedelje upozorili vladu da će se opredeliti „za druge načine borbe“, ako se do kraja ovog meseca ne pronade način da se izmire gubici koji su dostigli 83 miliona KM. Resorni ministar Reuf Bajrović je posle razgovora sa rudarima rekao da se sredstva mogu namaknuti na tri načina - poskupljenjem struje za 1,5 feninga po kilovat-satu, otpuštanjem, odnosno smanjenjem administracije iili smanjenjem troškova proizvodnje u rudnicima, odnosno Elektroprivredi BiH u

celini. Iz kompanije proizvođača električne energije u Federaciji je rečeno da je prva opcija najrealnije i najizvesnije rešenje, odnosno prebacivanje gubitaka na potrošače, kroz uvećanje računa za struju. Direktor tog preduzeća, Elvedin Grabovica, nije mogao da precira kada bi električna energija u FBiH poskupela - savetujući novinarima da za odgovor kupcaju na vrata vlade. energetika.ba

Bugarska kaznila distributere električne energije

SOFIJA - Sva tri distributera električne energije u Bugarskoj kažnjena su sa ukupno oko 600.000 evra zbog zloupotrebe položaja na tržištu. Prema rešenju vladinog odbora, sva tri inostrana distributera su prekršila propise jer su zaračunavali 'bezrazložno' visoke cene naknade za korišćenje prenosnih energetskih sistema. pa su značajno smanjili konkurenciju, što je negativno uticalo na potrošače. Stoga je određeno da ČEZ Bulgaria plati 286 000 evra, EVN Bulgaria 226 000 evra , a Energo-Pro je kažnjen sa 86 000 evra , javlja bugarski portal **Focus**.

Skupština akcionara EPCG odložena za kraj juna

PODGORICA - Redovna Skupština akcionara Elektroprivrede Crne Gore (EPCG), na kojoj će se razmatrati odluka o pokriću akumuliranih gubitaka, odložena je sa 15. na 30. jun. Pokriće gubitaka od 240 miliona evra spvelo bi se kroz smanjenje kapitala EPCG, što je takođe na dnevnom redu Skupštine. EPCG je u prošloj godini ostvarila neto dobit od 34,77 miliona evra , što je 38 odsto više nego 2013. Prema podacima iz izveštaja o poslovanju, koji je objavljen na sajtu Montenegroberze, poslovni prihodi preduzeća na kraju decembra su pali 13,8 odsto na 239,62 miliona evra. Poslovni rashodi EPCG pali su deset odsto na 212,09 miliona evra . Ukupna aktiva preduzeća vredela je na kraju decembra 1,19 milijardi evra , što je 3,9 odsto više nego u uporednom periodu. **SEEbiz**

Upozorenje Hrvatskoj i iz Brisela povodom istraživanja nafte u Jadranu

BRISEL - Susedne zemlje će pažljivo pratiti aktivnosti Hrvatske oko istraživanja i vađenja nafte iz Jadranskog mora, čije riblje vrste zaslužuju više pažnje, rekao je u sredu Karl Falkenberg, generalni sekretar odeljenja za prirodnu okolinu u Evropskoj komisiji. Hrvatska vlada je u sredu predložila zakon o sigurnosti kod offshore istraživanja i eksploatacije nafte i gasa o kome će se Sabor izjasniti do leta. Italija koja na svojoj strani Jadrana već vadi naftu nezadovoljna je hrvatskim namerama, a nevladine organizacije su pokrenule peticiju protiv hrvatskog projekta. Deset dozvola za traženje nafte u moru hrvatska vlada je u maju dodelila Marathon Oilu, OMV-u, ENI-u, Medoilgasu i Ini, a deo javnosti i ekološke organizacije u Hrvatskoj strahuju od katastrofalnih posledica za okolinu i turizam i traže poništenje dozvola, što Vlada jasno odbija. "Sigurni smo da će susedne zemlje pažljivo gledati šta radi Hrvatska. Već smo videli slično neslaganje između Italije i Slovenije", rekao je Falkenberg o pritisku iz Italije na Evropsku komisiju. Italija je nameravala da gradi dva LNG terminala, jedan na kopnu a drugi na moru ispred Trsta, što je izazvalo protivljenje u Sloveniji. **Poslovni dnevnik**

